



עזון תורני שכוחי בעזה"י אגדה של תורה

גליון 617

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו



פרשת השבוע
פרשת בלק

פנתח האהל



נשימה שורקנית, מאמץ של שניות אחרונות, הרגליים נמתחות במהירות ואנחנו רצים להספיק את האוטובוס שעומד בתחנה. נספיק? לא נספיק?

המחשבות מתרוצצות בשברירי שנייה. הגענו לתחנה. מול עינינו האוטובוס מתנתק ונוסע. גם הדפיקות הנואשות שלנו על הדופן המתכתית שלוהטת מהשמש, אבל קרה ומנוכרת לנו כעת, לא עוזרות. הוא נוסע... לחשב מסלול מחדש.

זה מרגיז. ללא ספק. אבל זה הרבה פחות מרגיז כשאנחנו רק "קוראים" על זה ולא "חווים" את זה. ואם אנחנו קוראים את זה בפרשת השבוע על בלעם שהאתון שלו סירבה פקודה שלוש פעמים, אנחנו אפילו משתוממים: תגיד, אתה לא רואה שיש כאן משהו לא טבעי?! משהו חריג?!

לא. הוא לא רואה. וגם אנחנו – כשאנחנו מפסידים את האוטובוס, או כל הפסד אחר בחיים – כמעט ולא רואים. לפחות לא באותו רגע כואב. והלוואי שלפחות ברגעים הבאים אחריו נראה את דבר ה' אלינו. אם בדמות אוטובוס שברח או משאלת לב שהוחמצה.

מה באמת קורה שם?

בלעם רטן וזעף על העיכובים בתוכניתו המשתבשת על ידי האתון. מה שהוא לא ידע הוא, שהמלאך שעיכב אותו היה "מלאך של רחמים..." כך אומר רש"י.

כמה פעמים בחיים אנחנו חווים עיכובים כלשהם ואנחנו זועפים ורוטנים, במקום להרים עיניים ולומר "תודה" כי המלאך הוא מלאך של רחמים!

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

כאשר ראה בלעם את ישראל שוכן לשבטיו תחת דגלים שונים, אך במסגרת אחת באחדות ובהרמוניה, לא יכול היה לקלס, ובמקום זה יצא מפיו השבח "מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל" הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל, בספרו "נחלת אבות", המשיל על כך משל: איכר אחד ירד לכרמו, ומצא שהענבים הבשילו ויש לבוצרם. בצר אשכולות גדולים, וביקש לשימם בסל ולהביאם לעיר, אך הנה גילה כי חור גדל נפער בתחתיתו של הסל. חכך בדעתו מה לעשות: אם ילך להביא סל אחר, עלולים האשכולות הנפלאים להיגנב, ולשאתם אינו יכול. עמד אפוא אובד עצות על מקומו. עבר שם פיקח אחד, וראהו תוהה. שאל: "מה לך?". שח לו האיכר את מצב הביש אליו נקלע, ובתגובה שחק הפיקח. "מה לך צוחק?", השתומם האיכר. "על טפשותך", היתה התשובה. נפגע האיכר ודרש הסבר.

"קח את כל האשכולות בבת אחת", הורה לו הפיקח, "והנח אותם בסל ביחד. כך כל אשכול יתלכד עם חברו, והאשכולות כולם יהיו כאשכול אחד גדול, ולא יפול מהם ענב! אבל אם תכניסם אחד-אחד, לא יוותר שם אף אחד...". עשה האיכר כדברי הפיקח, ונשא את כל הענבים בסלו...

והנמשל: דוד המלך המשילנו לגפן, כמו שנאמר: "גפן ממצרים תסיע" (תהלים פ"ו). וכן ישעיה הנביא המשילנו לגפן, כמו שנאמר: "כי כרם ה' צבאות בית ישראל" (ישעיה ה'). ואמרו בגמרא (חולין צ"ב): אומה זו – לגפן נמשלה: זמורות שבה – בעלי בתים, אשכולות שבה – אלו תלמידי חכמים, עלים שבה – אלו עמי הארץ, קנוקות שבה – אלו ריקנים שבישראל.

והנה הטובות והשפע הם כסל שהענבים נישאים בו. אך מה נעשה, ובעוונותינו, הסל נקוב, כמו שאמרו על דורנו דור עקבתא דמשיחא: העצה – אחת היא: לאגד ולאחד את כל האשכולות יחדיו. זהו שאמרו: "לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום", כי כאשר הכלי נקוב, אי אפשר להשתמש בו אלא על ידי התקבצות והתאגדות!

זמני השבת

הדלקת נרות מוצאי שבת

8:34 7:28

נא לטמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה

9:03

אָהַל הַהִלְדוּשׁ

אדם שנמצא באמצע תפילת שמונה

עשרה או ישן מצטרף לעשרה?!

כתב הב"י בשם הגהות מימוניות שאם אחד באמצע התפילה ולא יכול לענות מצטרף לעשרה, כיון שיש עשרה שכינתא שריא ונחשב ונקדשתי בתוך בני ישראל. גדול אע"פ שלא עונה מצטרף. ומכאן למד מהר"י בי רב זלה"ה שגם ישן מצטרף לעשרה לקדיש ולקדושה כיון שהם עשרה שכינתא שריא. וכ"כ האגור בשם מהר"י מולין שהתיר לצרף ישן שהרי ר"ת התיר צירוף קטן ואף שהרא"ש כתב שצריכים עשרה מקשיבים, עכ"פ הרי נהגו לצרף אע"פ שמשחיחן שיחת חולין. כתב הב"י כדאי הוא מורי ז"ל המהר"י בי רב לסמוך עליו.

וכן פסק מרן ואם התחיל אחד מהעשרה להתפלל לבדו ואינו יכול לענות עמהם, או שהוא ישן, אפילו הכי מצטרף עמהם.

וכתב המ"ב (ס"ק לבי) אפילו אם רוב המנין דהיינו ששה מכוונים ומיעוט שהם ארבעה מתפללים מצטרפים למנין. ויש מחמירים ביותר מאחד מתפלל. (ובהלכה ברורה אות יט' כתב להקל בארבעה שעודם מתפללים, ובישן אין להקל רק באחד ישן ולא יותר. וכ"כ בהליכות עולם ח"א עמוד פד' וכתב שאם אפשר בנקל להעיר את הישן משנתו טוב לעשות כן). וכתב המ"ב שבישן אין להקל ביותר מאחד כיון שיש פוסקים שסוברים שאין להקל בישן כלל.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

סיפר המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כשהייתי בנובהרדוק היה מסביר הסבא מנובהרדוק זי"ע את בלעם, כך: היה פעם שמש נאמן שניקה את בית המדרש בשעת לילה מאוחרת, לאחר חצות. והנה, לפתע, הבחין כי הגנב של העיר נכנס בשקט בשקט לבית הכנסת. הגנב לא הבחין בו. השמש התכופף מיד מתחת אחד השולחנות להביט בעקבותיו ולתפוס אותו בגניבתו "על-חם", אחת ולתמיד!... אז רואה השמש, והנה הגנב ניגש לארון הקודש, מנשק את הפרוכת ומתחיל לבכות!!! השמש לא הבין מה קורה כאן, מה קרה לגנב שהגיע לארון הקודש, אולי הגנב הניח בבית ילד חולה ושמא קרה משהו אחר. המתין בסבלנות לשמוע מה בפיו אלו בקשות ישמיע, הנה הוא שומע: "ריבונו של עולם! – תן לי רוח הקודש!" יותר הוא לא הצליח לשמוע... אחרי שעזב הגנב את ארון הקודש, לא יכול היה השמש להתאפק, יצא מהמחבוא ודילג אחרי, פנה אליו בחשיכה: ר' יהודי, אף אחד לא נמצא כאן, רק אני ואתה, שמעתי שהתפללת... אנא, הסבר לי, מה התכוונת בבקשותיך? תאמר לי את האמת, האם השתגעת וכי רק רוח הקודש חסרה לך?... מה קרה לך ידידנו הגנב?... ענה לו אותו גנב: אי! מה אתה לא מבין. מי כמוך יודע מה זה לילה חרפי קשה, כמה קשה לפרוץ לבית סגור ומסוגר, אני ממש מייסר את עצמי. עד שאני כבר בפנים, מאותו רגע חיפוש הארנק של בעל הדירה כל כך קשה, חיפוש בחורים ובסדקים מתוך פחד ואימה עד כי רק אנשים בודדים מסוגלים לעמוד בפחד כזה. פחד ומתח... אילו היה לי רוח הקודש הרי הייתי יודע היכן טמונה הכספת – ופונה ישר אליה וחוסך את כל הצער החולף על ראשי...

ואז סיים הסבא מנובהרדוק ואמר: אותו דבר בלעם, הוא זוכה לדבר עם הקב"ה, הוא זוכה שהקב"ה שם לו את דבריו בפיו, הוא זוכה לנבואות לרוח הקודש! אבל מה הוא עושה עם זה? מקלל! מנסה להרוויח כסף בכל מיני דרכים וערמומיות, ובמקום לנצל את הנבואה ששרתה עליו, הוא הולך ומוכרה בניד עדישים, כאותו גנב שהולך להתפלל להקב"ה שיהיה לו רוח הקודש!... אם יהיה לו רוח הקודש מה הוא יעשה בה, שטויות! כמה מוסר השכל אנו צריכים ללמוד מכך לנצל את כוחותינו וללמוד משהו מאותו טוב שהקב"ה משפיע עלינו... לא ללמוד מדרכי בלעם שכבר זכה להשראה מלמעלה, אבל לא ידע לקחת אתה לכיוון הנכון...

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בתקופתו של האדמו"ר רבי ישראל מרוזין זי"ע, היה יהודי חרדי שעם הזמן התרחק מדרך התורה והמצוות לחלוטין, עד שכמעט עבר על כל העבירות שבתורה. יום אחד התעורר בו ניצוץ של תשובה, הגיע היהודי לרבי מרוזין שידריך אותו בדרך הנכונה לחזור בתשובה. אמר לו הצדיק: "נכשלת בעבירות רבות כל כך וחמורות כל כך. אך אם תתמיד בדרך שאדריך אותך, תזכה לתשובה ומחילה שלימה מהקב"ה. עיקר התשובה שלך תהיה אם תשגיח ביותר על עיניך, שחס וחלילה לא תיכשל בראיות אסורות מכל סוג שהוא. במקביל תשתדל ככל יכולתך לראות דברים קדושים וטהורים. במשך התפילה עיניך יהיו אך ורק בסיפור בתוך המילים הקדושות. כך גם כמובן בזמן לימוד התורה. כמו כן תשתדל להסתכל בפניהם של צדיקים וקדושים." שמע האיש וקיבל על עצמו. כך אמנם עשה, חזר בתשובה שלימה ובעיקר הקפיד לשמור מכל משמר על עיניו. במשך הזמן עלה האיש מעלה מעלה לדרגות רוחניות גבוהות מאד, עד שחסידי העידו עליו שהוא אדם גדול. כל זאת מכוח שמירת עיניו.

בירושלים היה מפורסם הצדיק ר' זונדל מסלנט ברוח הקודש שהייתה לו. היה רואה דברים רוחניים שעיניים רגילות לא היו מסוגלות לראות. היה יכול לדעת על כלי שצריך טבילה, האם הוא כבר נטבל כדין וכשר, או לא. כאשר שאלו אותו איך זכה לדרגת ראייה רוחנית שכזו, ענה שכל אחד ששומר על עיניו מראיות אסורות יכול לזכות לכך. בין גדולי החסידות לדורותיהם היה הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין זי"ע, הידוע בכינויו 'החווה מלובלין'. היה מפורסם במיוחד בכישרון הראייה והחיזיון למרחקים. עד כדי כך שהיה מגלה דברים נסתרים בכוח ראייתו. איך הוא זכה לדרגה המיוחדת הזו? בילדותו הוא נהר מאד על עיניו לבל יסתכל בשום דבר שלא לצורך מיוחד, גם לא על דברים מותרים. הייתה תקופה של שבע שנים שבה הוא קשר לגמרי את עיניו כדי שלא ייכשל בראיית דבר אסור. מכוח הנהגתו המיוחדת הזו זכה בסוף ימיו לראייה רוחנית מיוחדת שכזו. עד שברבות הימים כינויו היה בפי כל 'החווה מלובלין'.

מסופר על הרה"ק ר' אלעזר רוקח זי"ע שלעת זקנותו כבר לא יכול היה לראות בעיניו. כאשר התקרבה שעת פטירתו מן העולם ביקש שכל נכדיו יתאספו סביב מיטתו כיוון שברצונו לומר להם דברי פרידה לפני שעוזב את העולם הזה. כאשר הגיעו כולם ונעמדו מסביבו, אמר להם 'ביקשתי שתגיעו כולכם כי אני רוצה להראות לכם לפני פטירתי שיש בורא לעולם. כולכם יודעים היטב שבשנים האחרונות אינני רואה שום דבר, עיוור אנוכי. גם כעת כאשר אתם עומדים כאן סביב המיטה, אני לא מסוגל לראות אתכם. בכל זאת תראו שאני יודע לומר לכל אחד ואחד מכם איך בדיוק הוא נראה, מה הוא לובש, את צבע בגדיו וכדומה, דברים שעיוור כלל לא יכול לדעת אותם. למרבה תדהמתם הוא התחיל באמת להגיד לכל אחד בשמו 'בני היקר אתה לבוש בבגד בצבע כזה, והכובע שלך נראה כך וכך. נכדי היקר אתה לבוש בבגד כזה וכו'."

כאשר שאלו אותו איך זכה לכך, ענה ואמר: 'לכל אדם ישנם שתי עיניים גשמיות, איתם הוא יכול לראות כל עוד שהעיניים פועלות. ברגע שהוא הן מתעוורות, האדם מפסיק לראות, כמובן. אבל מי שמקדש את עיניו ונזהר שלא לראות בהם שום דבר אסור, הרי הוא שומר על עיניו הרוחניות לבל יינזקו. אדם כזה זוכה לראייה רוחנית. ראייה זו פועלת בכל מקרה, גם כאשר העיניים הגשמיות מתעוורות. כאן טמון הסוד שלי! מדהים! אבל זה יכול להיות הסוד של כולנו. היום בעידן הטכנולוגי המהיר, כאשר הכל בכל קופץ לנו ועולה על המסך ומול העיניים. טוב לדעת שההתעלות הרוחנית שלנו תלויה במידה רבה בשמירת העיניים.

מנהל המפעל:

"מהן ציפיות השכר שלך?"

המרואיין: "20,000 נטו, רכב צמוד ושני ימים

חופשיים בשבוע."

מנהל המפעל: "רכב... מרצדס B-CLASS

מתאים לך?"

המרואיין: "בסדר גמור."

מנהל המפעל: "הזמנתי לך מונית.

היא מחכה למטה..."



קצתה האמת

לאחר שהאתון נוטה מן הדרך, לוחצת את רגל בלעם אל הקיר ורובצת תחתיה - כשכל פעם כזו בלעם מחטיף לה במקל - פותח ה' את פי האתון. למרבה ההפתעה, היא מדברת כמו חמור: "מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלוש רגלים..."

לא היה מן הראוי שעד שמתרחש נס וניתנה לה משמים יכולת הדיבור, שתנהג בנימוס ותתנצל על ששינתה מן המסלול? שתסביר שמשוהו מנע ממנה להמשיך?! בלעם, גם כן חכם גדול, משיב לה ברמה חמורית להפליא: "כי התעללת בי". או בשפת הילדים: את התחלת... האתון שוב שואלת: "ההספן הספנתי לעשות לך כה?". בלעם עונה בפשטות: "לא". הרעב הציק לו וייסר את מעיו. בלית ברירה החליט הדב המורעב ללכת מרצונו לשבי בגן החיות, שם לפחות יסופק לו מזון מדי יום. "אין לנו צורך בדב", השיב לו מנהל הגן, "אבל חסר לי כרגע קוף מזן מסוים באחד הכלובים. אתה מעוניין?". "קוף?", התחלחל הדב, "לא בשבילי. אין לי מושג מה עושה קוף". "אנחנו נלמד אותך הכלי", הבטיח המנהל. "אתה תהיה קוף מושלם". אחרי ימים של תרגולים והכנת תחפושת מתאימה לממדיו של הדב, נכנס הדב לכלוב והחל לבצע את הפעולות לעיני המבקרים בגן החיות. אבל התזונה שבגללה נכנס לשבי מרצון - לא הייתה משהו. דב כמותו צריך אוכל רב. בנות ובוטנים, עם כל הכבוד, לא ממש מספיקים. יום אחד, כשהחשיך בגן החיות, החליט הדב ללכת לכלוב הדובים. סקרן לראות איך נראה תחום המחיה שלהם. להפתעתו גילה בירכתי הכלוב כמויות ענק של מזון. "תגיד", הוא פונה לדב שנמצא בכלוב, "למה אתה לא אוכל?". "אני אגלה לך את האמת", משיב הדב, "אני בכלל לא דב. אני קוף. רעבתי ביער, ולכן הגעתי מרצוני לגן החיות כדי לקבל אוכל. המנהל אמר לי שתפקיד הקוף כבר תפוס, אבל אם אני רוצה אני מוזמן להיות דב. אבל הגוף שלי קטן ואין לי מקום לכל האוכל הזה". "איזה עולם מוזר", השתומם הדב. "אני דב בכלוב של קוף ואתה קוף בכלוב של דב. מחר בבוקר ניגש למנהל ונבקש ממנו להחליף בינינו. זה מתבקש".

למחרת בבוקר כשניצבו שניהם במשרד המנהל והעלו את הרעיון להתחלף, קטע המנהל את ההצעה בחדות: "אין על מה לדבר! כל אחד נשאר בכלוב שלו". "כבוד המנהל", התנצל הדב, "תסלח לי, אבל אתה מדבר כמו חמור..." "נכון", הסכים המנהל, "כשרעבתי ביער הגעתי לגן החיות וביקשתי להיכנס לכלוב של החמורים. המזכירה אמרה שהכלוב מלא. אבל אם אני רוצה - התפקיד של המנהל פנוי..."

רבי עזריה פיגוי, בספרו "בינה לעיתים", מבאר מכוח התמיהה בה פתחנו את השיח המוזר בין בלעם לאתון: האתון דווקא נהגה בחכמה כשבמקום להתנצל ניסתה להעיר לבלעם בעדינות, "מה עשיתי לך כי הכיתני?". למה אתה מרביץ - ביררה האתון - כי אני לא בסדר? והרי עד היום הכל היה מצוין. לראשונה אני נוהגת בצורה מוזרה "זה שלוש רגלים" ברצף, ואתה, חמור שכמותך, במקום להבין שמשוהו קרה - מרביץ... למה לא עולה בדעתך שיש כאן סיבה מיוחדת?? "לא מתאים לך". "מילא הוא, אבל אתה?!" בטח יצא לנו לשמוע או להשמיע את המילים הללו יותר מפעם אחת. אולי הנס שפתחה האתון את פיה לא היה בשביל בלעם, אלא לדורות: אם מישוהו בדרך כלל בסדר ומתנהג כשורה ופתאום רואים שינוי מופלג, במקום להכות במקל, במקום להסביר לו כמה זה לא מתאים, אולי כדאי לברר אם הוא מקבל את האוכל שהוא זקוק לו. אולי חמור אחד החליט להאכיל אותו באוכל של קופים והוא בכלל דב...

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכני"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:15

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מניין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:15
שיעורי תורה מידי יום
שעה קודם מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אופיר דלל בן אורה
ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 19:15
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב אליהו הכהן שליט"א